

TRONDHEIM TINGRETT

-----RETTSBOK-----

Den 30. april 2007 kl. 11:00 ble rettsmøte holdt i Trondheim tingrett.

Saksnr.: 07-064441ENE-TRON
Dommer: Tingrettsdommer Ingrid Stigum
Protokollfører: Dommeren
Saken gjelder: Rettslig avhør og tilståelsesdom

Den offentlige påtalemyndighet

mot

Harald Øystein Reppesgaard født 01.09.1943

År 2007 den 2. mai ble rett satt på nytt i Trondheim tingrett.

Det ble avsagt slik

d o m :

Harald Øystein Reppesgaard, født 1. september 1943, Steinanveien 44 B, 7049 Trondheim, er av Sør-Trøndelag politidistrikt den 17. november 2006, siktet for overtredelse av:

I Straffeloven § 270, første ledd nr 1, jf annet ledd, jf § 271

for i hensikt å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning ved å fremkalle, styrke eller utnytte en villfarelse, rettsstridig forlede noen slik at det volder noen fare for tap, eller bruker uriktige eller ufullstendige opplysninger, idet bedrageriet anses som grovt, særlig fordi handlingen har voldt betydelig økonomisk skade eller den skyldige har foregitt eller misbrukt stilling eller oppdrag,

Grunnlag:

a)

I perioden januar 2000 til august 2003 i Trondheim, som privatpraktiserende psykiater, forledet han ansatte ved trygdemyndighetene til å utbetale seg tilsammen kr 225.000,- i refunderte egenandeler ved å opplyse at pasientene hadde frikort. Han unnlot å opplyse at han ikke hadde sjekket om pasienten hadde frikort. Handlingen medførte tap eller fare for tap for trygdeetaten.

b)

I tiden januar 2000 til og med juni 2003, mens han arbeidet som privatpraktiserende lege/psykiater i Trondheim, forledet han uberettiget ansatte ved trygdemyndighetene til å utbetale seg kr 41.991,-, i refusjon for legekonsultasjoner. Han gjorde dette ved å sende inn feilaktige regninger med krav om refusjon. Handlingen medførte tap eller fare for tap for trygdeetaten.

II Straffeloven § 270, første ledd nr 1, jf annet ledd

for i hensikt å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning ved å fremkalle, styrke eller utnytte en villfarelse, rettsstridig å ha forledet noen til en handling som voldt tap eller fare for tap for ham eller den han handlet for

Grunnlag:

a)

I tiden 21. mai 2001 - 26. august 2001 i Trondheim, forledet han ansatte ved Trondheim-Strinda trygdekontor til å utbetale seg tilsammen kr 68.732,- i sykepenger i forbindelse med 50% sykemelding i perioden 21. mai til 7. juni og 100% sykemelding i perioden 8. juni til 26. august. Han unnlot på sykepengekravene å opplyse at hans arbeidsevne ikke var nedsatt med minst halvparten av oppgitte timer, og at han for perioden med 100% sykemelding var

arbeidsfør og/eller oppholdt seg i utlandet og/eller på ferie. Handlingen medførte tap eller fare for tap for trygdeetaten.

b)

I perioden 14. desember 2001 til 14. juli 2002 i Trondhiem, forledet han ansatte ved Trondheim-Strinda trygdekontor til å utbetale seg kr 83.020,- i sykepenger i forbindelse med 50 % sykemelding. Han unnlot å opplyse på sykepengekravene at hans arbeidsevne ikke var nedsatt med minst halvparten av oppgitte timer og/eller at han oppholdt seg i utlandet og/eller på ferie. Handlingen medførte tap eller fare for tap for trygdeetaten.

c)

I perioden 7. april 2003 til 18. juli 2003 i Trondheim, forledet han ansatte ved Trondheim- Strinda trygdekontor til å utbetale seg tilsammen kr 39.375,- i sykepenger i forbindelse med 50 % sykemelding. Han unnlot på sykepengekravene å opplyse at hans arbeidsevne ikke var nedsatt med minst halvparten av oppgitte timer, og/eller at han oppholdt seg i utlandet og/eller på ferie. Handlingen medførte tap eller fare for tap for trygdeetaten.

III Straffeloven § 166, første ledd

for å ha avgitt falsk forklaring til noen offentlig myndighet i tilfelle hvor forklaringen var bestemt å avgi bevis

Grunnlag:

I tidsrommet januar 2000 til august 2003 i Trondheim, fremla han for trygdemyndighetene de i post I a) og b) nevnte krav om refusjoner, hvor han uriktig opplyste at refusjonene var berettiget og de i post II a) til c) nevnte sykepengekrav med uriktige opplysninger om funksjonsevne og/eller opphold i utlandet og/eller ferie.

IV Ligningsloven § 12 - 2 nr 1 og 2, jfr § 12 - 1 nr 1a)

for å ha gitt ligningsmyndighetene uriktige eller ufullstendige opplysninger når han forsto eller burde forstått at dette kunne føre til skatte- eller avgiftsmessige fordeler, og dette anses som grovt idet det særlig legges vekt på at handlingen kunne ledet til unndragelse av et meget betydelig beløp i skatt eller avgift eller handlingen ble utført på en måte som særlig grad har vanskeliggjort oppdagelsen

Grunnlag:

a)

I sin personlige selvangivelse med vedlegg til Trondheim ligningskontor for ligningsåret 2001, unnlot han å oppgi skattepliktig inntekt med tilsammen kr 225.573,- , samt fradragsførte urettmessig utgifter med tilsammen kr. 533.417,- . Videre unnlot han å føre opp formue med tilsammen kr 719.142,-. Dette førte til at det ble fastsatt for lav skatt for ligningsåret 2001 med kr 374.484,-.

b)

I sin personlige selvangivelse med vedlegg til Trondheim ligningskontor for ligningsåret 2002, unnlot han å oppgi skattepliktig inntekt med tilsammen kr 254.833,- , samt fradragsførte urettmessig utgifter med tilsammen kr.296.094,- . Videre unnlot han å føre opp formue med tilsammen kr 41.878,-. Dette førte til at det ble fastsatt for lav skatt for ligningsåret 2002 med kr 365.274,-.

c)

I sin personlige selvangivelse med vedlegg til Trondheim ligningskontor for ligningsåret 2003, unnlot han å oppgi skattepliktig inntekt med tilsammen kr 299.542,-, samt fradragsførte urettmessig utgifter med tilsammen kr 981.391,-. Videre unnlot han å føre opp formue med tilsammen kr 2.043.265. Dette førte til at det ble fastsatt for lav skatt for ligningsåret 2003 med kr 605.486.-.

V Regnskapsloven § 8 - 5, første ledd, annet punktum, jfr § 1 - 2, jfr § 10 - 2, jfr regnskapsloven av 1977 kapittel 2

for forsettlig eller uaktsomt vesentlig å har overtrådt denne lov eller forskrift gitt i medhold av loven, og det foreligger særlig skjerpene omstendigheter,

jfr regnskapsloven av 17. juli 1998 nr 56 § 1-2, annet ledd, hvoretter enhver som har plikt til å levere næringsoppgave etter ligningsloven, er regnskapspliktige etter kapittel 2 for den virksomhet som drives,

jfr regnskapsloven av 17. juli 1998 nr 56 § 10-2, hvoretter regnskapspliktige etter denne lov, kan velge å benytte reglene om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger(bokføring) i lov av 13. mai 1977 nr . 35 med forskrifter i stedet for lovens kapittel 2,

jfr regnskapsloven av 13. mai 1977 nr. 35 § 5, hvoretter regnskapsbøkene skal gi så fullstendige og spesifiserte opplysninger om forretningens gang som tilsies av hensyn til virksomhetens fordringshavere, eier og deltaker, virksomhetens ledelse og de ansatte, samt av hensyn til den oppgave- og opplysningsplikt som følger av lov eller er pålagt i medhold av lov,

jfr regnskapsloven av 13. mai 1977 nr. 35 § 6, hvoretter det alltid skal føres de regnskapsbøker som er nødvendig av hensyn til virksomhetens art og omfang; således skal det alltid føres kassadagbok, dagbok, kontobok, hovedbok og årsoppgjørsbok,

jfr regnskapsloven av 13. mai 1977 nr 35 § 8, hvoretter kostnader og inntekter skal være legitimert med bilag,

jfr regnskapsloven av 13. mai 1977nr 35 § 9, hvoretter regnskapsbøkene skal være tilfredsstillende ajour til enhver tid.

Grunnlag:

Som innehaver av enkeltmannsforetaket Kurs og Kompetanseutvikling, Trondheim, unnlot han i perioden januar 2001 til desember 2003 helt eller delvis å føre eller sørge for føring av virksomhetens pliktige regnskaper. Unnlatt bokføring har medført at det ikke er mulig å fastslå størrelsen på virksomhetens omsetning og inntekter til enhver tid, og har vanskeliggjort offentlige myndigheters kontroll med virksomheten.

Sør-Trøndelag politidistrikt har den 24. april 2007 oversendt saken til Trondheim tingrett med begjæring om rettslig avhør og pådømmelse i medhold av

straffeprosessloven § 248.

Siktede har ønsket saken pådømt som tilståelsessak. Han har i retten i dag avgitt en uforbeholden tilståelse som støttes av sakens øvrige opplysninger, og hans forklaring dekker både de subjektive og objektive vilkår for straff. Vilkårene for pådømmelse etter straffeprosessloven § 248 er til stede, pådømmelse er ubetenkelig, og siktede blir å domfelle i overensstemmelse med siktelsen. Til lovanvendelsen bemerkes at bedrageriene i post I anses som grove, dels fordi handlingen har voldt betydelig økonomisk skade, dels fordi siktede misbrakte sin stilling som lege. Tilsvarende anses skattesviket som grovt, særlig på grunn av beløpets størrelse.

Siktede er tidligere domfelt fire ganger. Av betydning for nærværende sak er at han i 1994 ble domfelt for forhold av tilsvarende karakter som de forhold han domfelles for i dag. Han ble ved nevnte dom også fradømt retten til å utøve virksomhet som lege for et tidsrom av tre år. Det er nå ikke lagt ned påstand om rettighetstap.

Sterke allmenn- og individualpreventive hensyn gjør seg gjeldende i denne saken, som gjelder alvorlig økonomisk kriminalitet. Siktede domfelles for grovt trygdebedrageri, for å ha avgitt falsk forklaring i denne forbindelse, samt for grovt skattesvik og unnlatt regnskapsføring.

Retten ser mest alvorlig på de forhold som gjelder bedrageri overfor trygdeetaten. Han domfelles for å ha forledet trygdemyndigheten til å utbetale seg urettmessig i underkant av kr 270 000, jf post I. Beløpet er dels knyttet til utbetaling av egenandeler på pasienter som ikke hadde frikort, men som han opplyste hadde frikort, dels har han krevd refusjon for pasienter han vitterlig ikke har behandlet. Vurdert i lys av at han i 1994 ble domfelt for tilsvarende fremstår dette særlig alvorlig.

Forholdet som gjelder bedrageri av sykepenge, post II, veier også tungt ved straffutmålingen, særlig vurdert på bakgrunn av beløpets størrelse, totalt kr 191 127, og fordi bedrageriene skjedde over flere år.

Til bedrageriene, som til sammen utgjør i underkant av kr 460 000, bemerkes generelt at siktede over lang tid grovt har misbrukt den tillit han som lege må ha. At kontrollen ikke har vært god nok når det gjelder refusjonsoppgjørene blir av mindre betydning. At misbruk vanskelig lar seg kontrollere og systemet er basert på et tillitsforhold til den enkelte lege, er en sentral begrunnelse for at det er nødvendig å reagere strengt når denne type forhold avdekkes. Dertil er det også alvorlig at han har misbrukt sykepengeordningen. Ordningen innebærer et betydelig velferdsgode for folk flest, men er en skjør ordning med hensyn til om den vil bli opprettholdt i fremtiden i dagens form. Misbruk av ordningen, med de kostnader dette innebærer for det offentlige, kan medføre at ordningen bygges ned. Som lege burde det være nærliggende for siktede å overskue dette og særlig de konsekvenser en omlegging av sykepengeordningen kan få for dem som faller utenfor arbeidslivet på grunn av sykdom.

Tilsvarende utgjør skattesviket et betydelig beløp. Han har gjennom tre år fått en urettmessig skattefordel på i overkant av 1,3 millioner kroner.

Siktede domfelles også for helt eller delvis å ha unnlatt å føre regnskap i virksomheten i omlag tre år, dette til tross for at omsetningen har vært relativt stor. Han har i perioden verken ført kassadagbok eller reskontro. Forsømmelser av regnskapsførsel er også et alvorlig straffbart forhold. Både regnskapenes betydning for styringen av foretakenes egen økonomi, hensynet til fordringshaverne og ikke minst hensynet til at regnskapene er grunnlaget for den offentlige myndighetskontroll med skatte- og avgiftsoppgjørene tilsier dette, jf blant annet Rt-1996-905.

Retten har vektlagt i skjerpene retning at den form for kriminalitet siktede domfelles for er vanskelig å avdekke, samt at etterforskingen krever betydelige ressurser, både av økonomisk og menneskelig karakter. I denne saken er det til fulle demonstrert at det på grunn av mangelfull regnskapsførsel har vært vanskelig å avdekke blant annet skattesviket. Det er også utvilsomt brukt store ressurser på etterforskingen, både hos politiet og i de berørte etater.

Samtlige forhold siktede domfelles for vil isolert kvalifisere til fengselsstraff.

Siktede og hans familie har utvilsomt vært utsatt for store belastninger pga. medias interesse for saken. Etter praksis er dette likevel ikke forhold som skal tillegges nevneverdig vekt.

Siktede skal derimot godskrives at han uforbeholdent har erkjent forholdene og bidratt til en forenklet straffesaksavvikling, jf straffeloven § 59 andre ledd. Når det gjelder tilståelsesrabatten siktede innvilges, beror denne primært på at siktedes erkjennelse har hatt som konsekvens at man har unngått en tidkrevende og kostbar hovedforhandling. Etter det opplyste er det ikke grunnlag for å legge til grunn at den har bidratt til noen vesentlig forenkling av etterforskingen.

Det er lagt størst vekt på at saken dels er blitt gammel. Trygdebedrageriet ble anmeldt og anmodet etterforsket i august 2003. Det ble på denne bakgrunn foretatt ransaking hjemme hos siktede. Trygdemisbrukteamet gjennomgikk deretter saken, leverte sin rapport i 2005 og en tilleggsrapport i 2006.

Parallelt med dette pågikk bokettersyn fra Fylkesskattekontoret, herunder ble det beslaglagte materialet gjennomgått. Fylkesskattekontoret anmeldte forholdet i november 2005. Dertil mottok politiet en tilleggsanmeldelse fra trygdemyndigheten i februar 2006.

Aktor har opplyst at fra august 2006 har siktede og politiet vært i kontakt om muligheten for tilståelsespådommelse, den første påtegning med forslag om tilståelsesdom forelå 1. desember 2006.

Selv om det har gått mange år siden de eldste forholdene opphørte, gir dette likevel ikke grunnlag for annen reaksjon enn en ubetinget fengselsstraff. Det er slik retten ser det ikke tvilsomt at etterforskningen kunne ha vært gjennomført med noe større fremdrift og at saksbehandlingstiden er blitt unødig lang. På den annen side må noe av tidsforløpet tilskrives siktede. Dertil tilsier sakens kompleksitet at etterforskningen nødvendigvis må ta tid i en sak av denne karakter.

Retten har endelig vektlagt i formidrende retning at siktede har betalt hele skatterestansen.

Straffen finnes passende å sette i samsvar med aktors påstand til fengsel i 1 år. Siktede tilkommer et fradrag på 2 dager i utholdt varetekt.

Det er ved utmålingen tatt tilbørlig hensyn til sakens alder og siktedes erkjennelse. Vurdert uten disse forhold antar retten at korrekt straff ville ha vært på omlag 1 år og 8 måneder. Avgjørelsen inntatt i Rt-1994-605, som omhandler den tidligere sak mot siktede, er veiledende. Høyesterett opprettholdt i avgjørelsen Trondheim byretts dom på en straff av fengsel i 1 år og 2 måneder. Nærværende sak er alvorligere, både på grunn av omfanget av de straffbare handlinger, men også fordi siktede har gjentatt straffbare handlinger som dels er av samme karakter som de han tidligere er domfelt for. Det vises videre til Agder lagmannsretts dom av 21. juni 2006, LA-2006-21255.

Det er lagt ned påstand om namsdom til fordel for Sør-Trøndelag fylkestrygdkontor med kr 458 118. Siktede har godtatt kravet, retten finner det utvilsomt og tar påstanden til følge.

Domsslutning:

Harald Øystein Reppesgaard, født 1. september 1943, dømmes for overtredelse av straffeloven § 270 første ledd nr 1, jf annet ledd, jf § 271, straffeloven § 270 første ledd nr 1, jf annet ledd, straffeloven § 166 første ledd, ligningsloven § 12-2 nr 1 og 2, jf § 12-1 nr 1 a, regnskapsloven § 8-5 første ledd annet punktum, jf § 1-2, jf § 10-2, jf regnskapsloven av 1977 kapittel 2, alt sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til en straff av fengsel i 1 – ett – år, med fradrag i 2 – to – dager i utholdt varetekt.

Harald Øystein Reppesgaard dømmes innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse å betale erstatning til NAV Sør-Trøndelag med kr 458 118 – firehundreogfemtiåttetusenetthundreogatten.

Dommen blir å forkynne. Domfelte bes gjort kjent med retten til å anke og ankefristen.

Retten hevet.

Ingrid Stigum
dommer